

Підвищення рівня конкурентоспроможності будівельних робіт та продукції

Торкатюк В.І., Шутенко Л.М., Харківська національна академія міського господарства

Розробка та ефективна реалізація стратегічних рішень в посиленні конкурентоспроможності продукції будівельного комплексу, як на рівні підприємства, так і вищих органів ієрархії управління, очевидно, не може здійснюватися без врахування зовнішніх факторів впливу, найважливіші серед яких є: нормативно-правова база; соціально-політична ситуація (впливає на степінь орієнтації населення на виробничу діяльність, рівень соціальної напруги); соціально-демографічний стан у регіоні (впливає на потребу підприємств будівельного комплексу в різних категоріях робітників, а також престижність тої чи іншої професії, роду заняття); кліматичні умови (особливий вплив на підприємства, які виконують функції генпідрядника та субпідрядника); розвиток споживчого ринку (впливає на визначення рівня попиту на будівельну продукцію); рівень життя населення регіону (впливає на стан платіжного забезпечення їх потреб); купівельна спроможність гривні (впливає на визначення динаміки та прогнози інфляції); рівень підприємницької активності регіону (впливає на схильність населення до реалізації підприємницьких ініціатив).

На ринку готової продукції будівельна продукція є формою інвестиційного товару, де процес її створення – це форма вкладання коштів у фізичний капітал, яка має специфіку до реалізації. У процесі обігу на ринку інвестиційних товарів формується окрема система грошових розрахунків, що забезпечує реалізацію будівельної продукції. Після здачі в експлуатацію та прийняття готових об'єктів замовником, вони виходять із сфери капітального будівництва та набувають форми основних засобів різних галузей національної економіки та нерухомості у соціальній сфері. Слід відрізнити проміжну будівельну продукцію від готової.

Закінчені комплекси робіт від конструктивних елементів або частин класифікованих робіт об'єкта (оздоблювальні роботи, санітарні роботи, нульовий цикл і т.д.). Тобто, проміжна будівельна продукція – це реалізована продукція підрядних організацій, що прийнята та оплачена замовником за договірними цінами, а процес її реалізації у сучасних умовах полягає в здачі та прийнятті виконаних робіт на різних стадіях їх виконання з перерахуванням замовником коштів підряднику в еквіваленті вартості виробленої продукції.

При виробництві будівельної продукції використовуються матеріальні, трудові та інтелектуальні ресурси. В сучасних умовах, поряд із ресурсами, важливим фактором, який впливає на ефективність капіталовкладень у будівельне виробництво, являється час.

Позитивним результатом сумісної діяльності інвестора (замовника) та підрядного будівельного підприємства визнається своєчасне, з високою

якістю виконання будівельно-монтажних робіт та в межах договірної вартості, введення об'єкта в експлуатацію. Але ж при цьому слід чітко розрізняти вплив часових параметрів на їх фінансові інтереси. Інвестор здійснює фінансування будівництва, проте передані підрядні організації фінансові ресурси не приносять прибутку їх власнику до моменту введення об'єкта в експлуатацію (капітальні вкладення “заморожуються”). Звідси, втрати інвестора можна зменшити при умові вводу об'єкта в більш короткі строки.

Одним із важливих шляхів скорочення затрат на виробництво будівельно-монтажних робіт являється дострокове введення об'єкта в експлуатацію. Для підрядної організації, здебільшого, це економічно не вигідно, оскільки будівельно-монтажні підприємства формують собівартість будівельно-монтажних робіт по наступних статтях: прямі затрати (матеріали, оплата праці робітників, витрати з експлуатації будівельних машин та механізмів) та накладні витрати (адміністративно-господарські затрати, обслуговування робітників будівництва, організація робіт на будівельній площі тощо). При скороченні термінів будівництва відбувається економія тих засобів, які витрачаються пропорційно терміну виконання робіт. Це, в першу чергу, відноситься до накладних витрат. Слід відмітити, що динаміка інвестування капітальних вкладень не завжди співпадає з їх освоєнням. А підряднику необхідно намагатися використовувати кошти з максимальною ефективністю.